

– 2023 02 –

A Herendi Porcelánmanufaktúra magazinja

No 61

Herend

HERALD

Lakberendezés
Ahol az öröm lakik

Kulisszák mögött
Herend énekesmadarai

Kék zónák – A hosszú
élet titkának tudói

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

GIUSEPPE VERDI

Rigoletto

Opera három felvonásban, olasz nyelven, magyar, angol és olasz felirattal
Opera in three acts, in Italian, with Hungarian, English, and Italian subtitles

2024. JÚNIUS 29-TŐL, OPERAHÁZ
FROM 29 JUNE 2024, OPERA HOUSE

opera.hu | facebook.com/Operahaz

Beköszöntő

Tisztelt Herend Herald Olvasó!

Nemcsak egy sikeres gazdasági évet, de gazdag kulturális évet is magunk mögött tudhatunk. A Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. világelső porcelánmanufaktúra, ahol az eredményes működés mellett a kulturális misszióra is nagy hangsúlyt fektetünk, amely az értékteremtés – értékmegőrzés – értékátörökítés gondolatiságában ragadható meg. A mai felgyorsult, elgépiesedő világban a feledésbe merülő, finom kézműves technikát és kiemelkedő emberi szak tudást igénylő, magas művészi értéket képviselő szakmák bemutatása számunkra különösen fontos.

Kulturális misszióink jegyében Múzeumunk idén otthont adott a japán Gifu Prefektúrából, a Mino-i Kerámia-völgyből érkezett műalkotásoknak, amely alkotások most először mutatkoztak be Közép-Európában, Magyarországon.

Ugyancsak ebben az évben, nemzetközi porcelánművészeti misszióink folytatásaként, meghívtuk a legjelentősebb európai porcelánmanufaktúrákat, hogy az európai porcelánkészítés szívében és fellegvárában: Herenden közös porcelánművészeti kiállítást rendezzünk.

Ezek a nemzetközi porcelán kiállítások lehetőséget adnak arra, hogy a közönség megismerhesse a Herendi Porcelánmanufaktúra és a velünk hasonlóan működő, luxusporcelánt előállító európai és távol-keleti, történelmi tradíciókkal rendelkező manufaktúrákat és azok alkotásait. Lehetőség a porcelánművészet kulturális környezetének a megismerésére és hasonló értékeinek a felfedezésére. Lehetőség egyúttal, hogy bemutassuk a kézműves porcelán-

művészet szépségét, és azt a nemzetközi értéket, valamint alkotó tehetséget, amelyet ma a porcelánmanufaktúrák, köztük HEREND képvisel.

Ezek a porcelánművészeti kiállítások a mai fiatal generációk számára egyúttal alternatívát is mutatnak a gyorsétermek papírtálcás világával szemben, hiszen egy művészi porcelán csészéből elfogyasztott kávé, tea sokkal jobb ízű, mintha azt egy egyszerű, eldobható papír csészéből innánk.

Büszkék vagyunk arra, hogy ma Herend kiváló platformot teremt a nemzetközi porcelánművészet és az általa hordozott értékek összehívására, felvonultatására. Herend egyfajta „gravitációs pontként” mára képes lett maga köré gyűjteni az európai és az Európán kívüli porcelánmanufaktúrákat és a világ elé tárni a kézműves porcelán művészetet.

Kiállításainkkal hirdetjük, hogy felelősek vagyunk a ránk bízott kulturális értékek jövő nemzedékek számára való átörökítéséért. Meggyőződésünk, hogy nem felélni, hanem gazdagítani kell a ránk hagyott kulturális örökséget, többet kell továbbadnunk a jövőnek, mint amennyit mi kaptunk az elődeinktől.

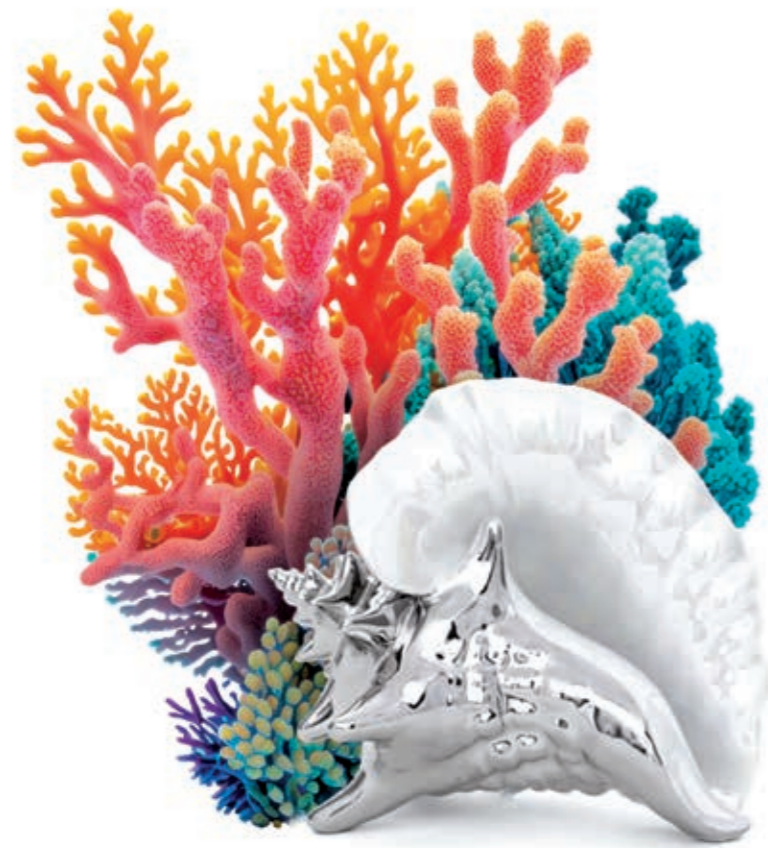
Tesszük kulturális misszióinkat töretlen hittel és szeretettel.

Tisztelettel köszönti Önt,

Dr. Simon Attila
vezérigazgató

A borítón
Cukortartó mandarinfogóval 03355021 CANTON;
Evpálcika tartó 15123000 C2 (Kizárólag Japánban kapható)

Tengeri kagyló
15555000PLATI

Tartalom

Festői természet.....	5	Az idő nem áll meg.....	15
Virágom, virágom.....	6	Legendás macskák.....	16
Kulisszák mögött.....	8	Kék zónák.....	18
Köszöntünk a családban!.....	9	Fűszerezzük meg a mindennapokat!.....	20
Ahol az öröm lakik.....	10	Recept.....	21
Az emberiség ruhatára.....	12	Ajándékötletek.....	22
A festmények útja.....	14		

Impresszum

Kiadja a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.
H-8440 Herend, Kossuth Lajos utca 140.
Telefon: +36 88 523 100
info@herend.com • www.herend.com
Herendporcelan • @herendporcelain

Készült a Prospektus Nyomdában
ISSN 1585-1397

Felelős szerkesztő Dr. Simon Attila
Szerkesztő Cserhalmi Rita
Grafikai munka Drone Creative
Szerző Tamás Anita
Korrektúra Siklósi Ágnes
Fényképek Erdélyi-Tóth Zsófia, Bak Zsolt, Adobe Stock
Szerkesztőség 1075 Budapest, Károly körút 1.
herald@drone.hu • www.drone.hu

FESTŐI TERMÉSZET

A Herendi Porcelánmanufaktúra a felhasznált színek tekintetében végtelenül gazdag színskálával rendelkezik. A porcelánfestő mesterek közel kétszáz tiszta szín és mintegy hatszázötven keverékszín használatával keltik életre a természet csodáit.

A porcelángyarak nagy részében a festők központilag előre kevert festékekkel dolgoznak, amelyek felvitelét szigorú technológiai előírások szabják meg. A Herendi palettafestők ezzel szemben egyidejűleg több előkészített színnel és azok rögtönzött keverékével dolgoznak, így igen gazdag színskála állítható elő, és élethűen jeleníthetik meg a tenger kékjét, az erdő zöldjét, a téli hóesésben fehérbe boruló tájat. A herendi festékek alacsony olvadáspontú kerámia üvegőrleményből állnak, a színeket a különböző fénoxidok adják, ilyen például a kéknél a kobalt, a zöldnél a króm és a réz, a pirosnál és a barnánál a vas-oxid. Az egyik legdrágább szín a purpur, amely arany-oxiddal van megszínezve.

A természet szemet gyönyörködtető színeivel nem lehet betelni, megszámolni őket pedig végképp lehetetlen. Már csak azért sem, mert a színek érzékelése szubjektív élmény, egy érzet, az agy reakciója a fényre. Amit mi színeként azonosítunk, az a tárgyakról visszaverődő fehér fény. Az eltérő anyagok és felületek eltérő módon nyelik el és verik vissza ezt a fehér fényt, emiatt látunk mindent különböző színekben. Egy átlagos emberi szem több száz színárnyalatot képes megkülönböztetni, és ez bőven elég ahhoz, hogy csodákat lássunk!

Amikor a nappal estébe fordul át

A természet legszebb színjelenségeinek nap mint nap szemtanúi lehetünk. Ilyen például a naplemente, amelynek izzó árnyalataiba egyszerűen jó belefeledkezni néhány percre. És hogy a nappal még kéken tündöklő ég az este közeledtével miért válik lassan narancssárgává, majd tűzpirossá? Napnyugtakor a fény levegőben megtett útja jóval hosszabb, mint a déli órákban. Hosszú útja során a kék fény nagy része kiszóródik, és csak a narancssárga és vörös sugarak érnek hozzánk az eredetileg fehér fényű Nappól, ezek festik át az égboltot.

A tenger ezerféle kékje

Hasonlóan érdekes kérdés, hogy a nagy tömegű vizek – tavak, tengerek, óceánok – miért kékek, ha alkotóelemük, a víz színtelen? Talán mert tükröződik a felszínükön az égbolt? A feltételezés részben igaz, ugyanakkor a víztömeg színét befolyásolják a víz alatti objektumok (például a planktonok), de legfőképp a szelektív fényelnyelés az oka. A vízmolekulák a fény színspektrumából először a vörös, majd a narancssárga, a sárga és a zöld hullámhosszokat nyelik el, vagyis minél mélyebb egy tó vagy egy tenger, annál élénkebb kéknek látjuk.

Tudta?

A színek tudományos vizsgálata Sir Isaac Newtonhoz köthető. Az angol fizikus 1704-ben megjelent *Optika* című könyvének néhány következtetése ugyan tévesnek bizonyult, de elsőként jött rá, hogy a prizma a fehér fényt a színspektrum különböző színeire bontja. Hét alapszínt különböztetett meg, és ezeket kör alakban rendezte el, ez a Newton-féle színkör.

VIRÁGOM, VIRÁGOM

Sok országnak a zászlaja után a virága a legfontosabb nemzeti jelképe – nemcsak azért, mert az adott növény jellemzően a világnak azon a részén található meg, hanem mert többletjelentéssel bír.

Az ősi tulipán

Ugyan Hollandia a világ egyik legnagyobb tulipánexportőre, a kehely alakú, több színben nyíló hagymás dísnövénynek Magyarországgal is igen szoros a kapcsolata. A tulipán Ázsiában sokfelé őshonos, és vélhetően a magyarok őshazájából került a Kárpát-medencébe: egyes szakértők szerint már hun leleteken és egy honfoglalás korabeli szablyán is felbukkan. A magyar Szent Koronát is díszíti tulipán, amely magában hordozza a fény, az erő és az élet születését.

A mulandó cseresznyevirág

A rózsaszínű cseresznyevirágról mindenkinek Japán jut eszébe, hiszen a tavaszi cseresznyevirágzás és annak ünnepe, a hanami a japán kultúra szerves része. A cseresznyefa virága, másnéven a sakura évente legfeljebb tizennégy napot virágzik, ez a rövid virágzási időszak, majd az azt követő látványos szíromhullás arra emlékeztet, hogy semmi sem állandó, a jelent kell értékelnünk – például úgy, hogy megállunk egy pillanatra, és megcsodáljuk a természetet.

A tiszta liliom

A reneszánsz bölcsőjének, az olaszországi Firenzének a címerében ott a liliom, ahogy a kor megannyi vallási témájú műalkotásán is felfedezhető ez a méltóságteljes növény. A fehér liliom az ártatlanságot, a tisztaságot és a szerénységet jelképezi, míg a narancssárgához a lelkesedést, a sárgához a vidámságot, a sötétvöröshöz a szerelmet társítják. Az olaszok azt vallják, hűen tükrözi az ország értékeit és hitét, ezért esküvőkre és ajándékba is előszeretettel választják.

A szent lótoszvirág

A lótoszvirágot, amely India nemzeti virága, sok más néven is ismerik, gyakran nevezik indiai lótosznak, India babjának és szent lótosznak is. Ez utóbbi arra utal, hogy szent virágnak tartják, az isteni szépség és tisztaság jelképeként hindu istenekkel és istennőkkel hozzák kapcsolatba. A növény, amely a mocsaras vízből képes minden nap újjászülni, és amelynek virágai lehetnek fehérek, rózsaszínek vagy pirosak is.

A sokszínű dália

A színek, formák és méretek tekintetében is páratlanul változatos dália Mexikó hegyvidéki régióiban őshonos. Több tucat különböző faj és több ezer fajtája ismert, létezik belőle néhány centis, de több méter magas is, a színpaletta valamennyi színében pompázhat. És bár csak 1963-ban nyilvánították Mexikóban nemzeti virággá, története az ősi aztékokig nyúlik vissza: egyes fajták szára szomjoltásra is használható volt, gumója pedig gyógyászati célokat szolgált. A dáliát az elegancia és a kifinomultság jelképeként tekintették egykor és ma is.

Az ellenálló rózsza

Marokkóban olyannyira kedvelik a rózsát, hogy minden tavasszal, a szüret idején rózsafesztivált tartanak: rózsából készült termékek között válogatnak, rózsateát isznak és rózsakirálynőt választanak. Az északnyugat-afrikai ország sokféle rózsza otthona, de a legelterjedtebb a lenyűgöző illatú, mesés tearózsza. Ellenálló, különböző éghajlatokon is képes életben maradni, emiatt a marokkói nép erejének és kitartásának szimbólumaként tekintenek rá. Mindezekon túl a szeretettel, a szépséggel és a barátsággal kapcsolják össze.

Váza rózsaszínűvel
07127000 CD-ROSE

Tudta?

A virág a porcelán dekorációjánál az egyik leggyakrabban alkalmazott díszítőmotívumok közé tartozik. A virágdíszítés fő periódusa a 18–19. századra tehető, de közkeletűségét a mai napig sem veszítette el. Három, alapvetően különböző formáját különböztetjük meg a Herendi porcelánfestészetben: a tökéletes megjelenítésre törekvő naturalistát, az egyszerűsített ábrázolást képviselő stilizáltat és a lendületes, szellős, modoros virágfestést.

HEREND ÉNEKESMADARAI

A tarka és mozgalmas Rothschild-minta az egyik leghíresebb a patinás herendi dekorok sorában, ezért nem véletlen, hogy a mai napig töretlen népszerűségnek örvend.

Divatos madarak

A 18–19. századi európai porcelánfestők szívesen fordultak ihletért a természethez. A porcelán európai feltalálásával egy időben jelentek meg a madaras dekorok, amelyek kezdetben a távol-keleti mintákat követték. A kínai és japán madarakat hamarosan az európai erdők-mezők madárvilágának természetű ábrázolása váltotta fel. Az énekesmadarakat általában párban vagy fiókáik társaságában, sokszor fák ágai között ülve festették meg. Mint a legtöbb vándormotívum, e madaras minta is szinte valamennyi európai porcelánmanufaktúrában megjelent, így Herenden is, ahol az erdők énekesmadarai szolgálták ihlető forrásul.

A Rothschild-mintán az aranszegélyes porcelánokon tizenkétféle, naturalisztikusan megfestett, színes tollazatú madárpár látható, amelyek kicsiny, füves térségből kinövő, stilizált fa ágain üldögélnek. A fa ágaira apró szemű, csillogó aranylánc tekeredik. Körülöttük elszórtan, finom pasztellszínekkel megfestve lepkék és bogarak kaptak helyet. A párban ábrázolt madarak a szerelem, a párkapcsolat, a hűség, az összetartozás örök szimbólumai.

Rothschildék legendája

A boldogságot és harmóniát sugalló, a madárdaltól hangos erdők hangulatát idéző mintának a névadója a Frankfurtból származó Rothschild család, amelynek tagjai elsősorban bankárként váltak ismertté, az 1860-as évektől szívesen rendeltek ilyen dekorral díszített készleteket Herendről. Ezt bizonyítja a Herendi Porcelánmanufaktúra levéltárában fennmaradt 1869-es leltárkönyv egyik bejegyzése, amely szerint ez évben Rothschild bárónénak 2070 forint értékben adtak el különböző porcelántárgyakat és szervizeket.

A mintában szereplő aranylánc talán a bankárcsalád legendás gazdagságára utal. Ugyanakkor egy Herenden közkedvelt anekdota szerint Rothschild bárónő egy nap elvesztette értékes nyakláncát, amelyet azután a kertjében talált meg – énekesmadarak között, egy ágra vetve. A herendi porcelángyártást felvirágoztató, 19. században élt Fischer Mór fülébe is eljutott a történet, aki a jelenet emlékére 1850-ben megtervezte a dekoratív mintát.

Tradíció és innováció

A százhatvanhárom éves minta ezen hosszú idő alatt Herend folyamatos termékfejlesztési, innovációs tevékenységének köszönhetően – és mert időről időre megihlette a herendi iparművészeket és mesterfestőket – számtalanszor megújult, folyamatosan változott, de megőrizte az eredeti előképet. Az újragondolt, modern verziók a fiatalos otthonban is méltó helyre kerülhetnek, miközben magukban hordozzák a több mint százhatvan éves történelmet. A minta időtállóságát szépségén túl az garantálhatja, hogy a madárpár mint a szerelem, az egymásra találás örök szimbóluma is időtlen jelkép. Örök és állandó, ahogy a Herendi porcelán és a szerelem.

–
Levesestál ágfogóval 00023002 RO; Pecsényestál 00102000 RO;
Mártástál 00220000 RO; Ső- és borstartó 00253000 RO;
Mélytányér 00503000 RO; Lapostányér 00524000 RO;
Csonttányér 00530000 RO; Levesescsésze aljjal, rózsafogóval 00744009 RO

AHOL AZ ÖRÖM LAKIK

Mindannyian ismerjük a mondást: „Mindenütt jó, de legjobb otthon.” És a legjobb az, ha az otthon az a hely, ahol a legboldogabbnak érezzük magunkat – erre világít rá egy új lakberendezési irányzat.

Hosszú évek óta a minimalista dizájn uralja a lakberendezési trendeket – hol skandináv, hol japán stílusban –, ugyanakkor a maximalizmus, a színekben és a mintákban való tobzódás sem ment ki soha a divatból. Ha a bőség zavarában nem tudjuk, melyik irányba induljunk el otthonunk belső tereinek felfrissítésékor, akkor ahelyett, hogy vakon követnénk a lakberendezési portálokat és magazinokat, inkább az érzéseinkre hallgassunk. Milyen formák, textúrák és színek vonzanak, melyek láttán húzódik mosolyra a szánk és tölt el minket boldogság?

Ez az alapja az úgynevezett örömdekoráció trendnek, amely arra ösztönöz, hogy olyan tereket alkossunk, olyan tárgyakkal vegyünk magunkat körül, amelyek képesek minket jókedvre deríteni, pozitív érzelmeket váltanak ki belőlünk. Az elnevezés (angolul dopamine décor) egy, a testben termelődő vegyületről, az örömhormonként is emlegetett dopaminról kapta a nevét. A dopamin egy olyan neurotranszmitter, amelynek felszabadulása örömet és elégedettséget vált ki – ez a jó érzés pedig származhat onnan is, hogy szeretjük megérinteni a díszpárnáinkat a kellemes anyaguk miatt, hogy kedves emlékeket idéznek a szeretett porcelántárgyaink, akárhányszor rájuk nézünk, vagy hogy a vidám színű előszobánkba belépve pillanatok alatt magunk mögött tudjuk hagyni a munkahelyünkkel kapcsolatos gondolatainkat.

Tudta?

Az örömdekoráció lényege, hogy az otthonunkat díszítő tárgyak valójában többek pusztán dekorációknál, jelentéssel bírnak: használjuk őket, és ezáltal még több örömet adhatnak. A nagy becsben tartott Herendi porcelántányérjainkat és -csészéinket se csak a vitrin mögött csodáljuk, legyenek a mindennapjaink részei, használjuk azokat, hiszen egészen biztos, hogy az ételt még ízesebbnek, a teát és a kávé még finomabbnak fogjuk találni belőlük!

A dopamintermelést serkentő dekorálás leginkább a vibráló árnyalatokból – élénkpirosból, erőteljes narancssárgából, Barbie-rózsaszínből – építkezik, és ebben nem kis szerepe van a Pantone Intézet által a 2023-as év színének választott Viva Magentának is. A szürke téli hónapokban egyébként is különösen jólesnek a lelkünknek ezek az étellel teli tónusok. Az örömdekoráció továbbá az önkifejezést élteti, hiszen az, hogy kinek mi okoz boldogságot, teljesen egyéni. Életünk nyaralására emlékeztet egy azulejo mintás ágynemű? Akkor válasszuk ezt, hogy lefekvéskor és felkeléskor is az ott gyűjtött szép pillanatok kísérjenek! Közelebb érezzük magunkat a természethez, ha fából vagy lenből készült kiegészítők vesznek körül? Akkor részesítsük előnyben ezeket a natúr díszítőelemeket, hogy akkor is kapcsolódhassunk a természethez, ha a négy fal között vagyunk! A legjobb, hogy az örömdekoráció nem szorít keretek közé, a szabályokat mi magunk írjuk és alakítjuk – pont úgy, ahogy éppen a (jó)kedvünk tartja.

Óriásváza gombfogóval 06575015 SP895; Gyertyatartó 07995000 SP164; Felemelkedő sárkány 15999000 VHSP14; Gömböc 08549000 GOMBOC; Zenedoboz rózsafogóval 06206091 CBTA-X1; Limitált kávékészlet SP1068; Szarvcsőrű madár 16235000 VHSP175; Kaspó sárkány relieffel 07236000 SP798-A

AZ EMBERISÉG RUHATÁRA

A fügefalevéltől az ananászbőrig

Lehet természetes vagy mesterséges, melegen tartó vagy hűs érzetet biztosító, elegáns vagy hétköznapi megjelenést biztosító. Öltözékünket textíliák széles kínálatából válogathatjuk össze – évezredek tanulásának és fejlesztésének köszönhetően.

Nem a ruha teszi az embert, szól a mondás, de meztelenek azért mégsem lehetünk – elvégre már a kétmillió évvel ezelőtt élt előemberek is falevéllal, fakéreggel, állatbőrrel fedték és védték a testüket. Az antropológusoknak nincsenek pontos információik arról, hogy az emberek mikor kezdtek el ruhát viselni, ám vélhetően a ruhák varrásának ötlete a Neander-völgyiektől származik, akik állati bőrből varrt öltözeteket hordtak. Kutatók szerint a textíliák szövése a Közel-Keleten kezdődött a késő kőkorszakban, az első szövetekhez növényi és állati alapanyagokat is használtak, például pamutot, lent és gyapjút. A selyemhernyó gubójából kinyert selyem előállításában Kína járt élen az ókorban, és a finom anyag helyettesítésére csak a múlt században találták fel a műszálból készülő nejlont.

A civilizációk létrejöttük a ruházatnak már nem pusztán funkcionális célja volt, szociokulturális jelentést is kapott – a viselője származásáról, társadalomban betöltött státuszáról is árulkodott. Az öltözetek a 15. század második felében nyertek új értelmet, amikor megjelent a divat. És bár a divat demokratizálódása jelenleg is zajlik, nagy általánosságban elmondható, hogy ma már mindenki kedve és ízlése szerint öltözködhet, ruhájával kifejezheti személyiségét.

Ára az arannyal vetekszik

Persze, ha a világ legdrágább és legkülönlegesebb szövetéből készült kabátot vagy sálát szeretnénk magunkra öltetni, ahhoz nem elég a kifinomult stílusérzék, mélyen a pénztárcánkba is kell nyúlni. Az Andokban élő vikunya szőreből készült, szuperpuha gyapjú ritkaságszámba megy, mivel a veszélyeztetett faj egyedeit szigorúan ellenőrzött körülmények között nyírják. A vikunyagyapjú rendkívül finom tapintású, könnyű, mégis remekül tartja a meleget. Kiloja a luxus kategóriájú kasmír árának a négyszerese, nagyjából száz-kétszáz ezer forint!

A legerősebb

Ősidők óta megtalálható a ruhatárunkban a lenvászon, amely a legerősebb a természetes anyagok közül. A lenből készült, jól szellőző, hosszú élettartamáról ismert textília azért kedvencünk generációk óta, mert ellenáll a gyakori mosásnak és a rendszeres viselésnek – sőt, minél többet hordjuk, annál puhábbá válik. A lenszálak olyan strapabíróak, hogy az ókori görögök még páncélokot is szőttek belőlük!

A leginnovatívabb

A divatipar hosszú évek óta keresi az alternatívákat az állati eredetű anyagokra, a fejlesztések egyik ígéretes eredménye a piñatex, vagyis az ananászbőr. Az ananászbetakarítás melléktermékeként keletkező levelek rostjából előállított textil vegán, nagymértékben vízálló, száz százalékban lebomló – és persze jól is néz ki, így egyre több márka kínálatában feltehetően ananászbőr táskák, cipők, dzsekik.

Gólya viszi a fiát 15811000 VH;
Desszerttányér 02538000 O-EPHKSZ;
Müzlis tálka 02365000 O-EPHKSZ;
Bonbonier elefántfogóval 06140000 VHP;
Cipőcske 07570000 AB

KÖSZÖNTÜNK A CSALÁDDBAN!

Egy kisbaba érkezése izgalommal és örömmel teli esemény, de minden kultúrának megvannak a maga szokásai és hagyományai, ha a gerekszületés megünnepléséről van szó.

Tibet

Tibetben, ha baba születik, két hatalmas zászlót függesztenek ki a ház elé. Mindkettő más célt szolgál: az egyik a gonosztól védi meg az újszülöttet, a másik szerencsét hoz neki. Világra jövetelének harmadik napján pedig nemcsak a sírásától, hanem az ünnepléstől is hangos a család otthona. A meghívott családtagok és barátok finomságokat (árpabort, jakvajvas teát, sajtot) hoznak ajándékba.

Nigéria

Nigériában az újszülöttnek több mindent adnak annak reményében, hogy a lehető legboldogabb lehessen. Egy csepp vizet, hogy ne legyenek ellenségei; pálmaolajat, hogy stresszmentes élete legyen; kóladiót, hogy egészségben éljen meg magas életkort; sőt és borsot, hogy megfűszerezzék mindennapjait. Erre a hagyományra a lányok esetében a hetedik napon, fiúknál a kilencediken kerül sor. Továbbá szokás, hogy az első fürdetést a nagymama (vagy más női rokon) végzi, ez azt jelképezi, hogy az édesanya nem marad magára a baba gondozásában, mindig akad majd segítőtje.

Kína

A buddhista és a taoista családok a baba életének harmincadik napját jelentős mérföldkőnek tartják. Ám az egy hónapos kor megünneplésekor nem a csecsemő, hanem a meghívott rokonok és a barátok kapnak ajándékokat a szülőktől – többek között pirosra, a boldogság és a jó szerencse színére festett tojást.

Magyarország

A magyar néphit szerint az újszülött jövőjét mágikus eljárások sorával lehet befolyásolni. Régen úgy vélték, hogy a csecsemőt néhány pillanatra a földre kell tenni, mert ettől erős, egészséges lesz. A családba fogadás szimbólumaként a kicsit az apja emelte fel a földről. Az ágy alá tett baba állítólag jó alvó lett, az asztalra helyezett kiemelkedett társai közül, míg a bundára, ködmönre fektetett göndör tincsekkel büszkélkedhetett.

Tudta?

A Herendi Porcelánmanufaktúrában babazászló jelzi, ha egy munkavállalónak kisbabája született. Az „Isten hozott” feliratú, gólyát ábrázoló, világoskék és rózsaszínű lobogó mellett egy üdvözlőlappal is felhívja a dolgozók figyelmét az örömhírré. 2022-ben őt, 2023-ban lapzártánkig hat ilyen alkalom volt.

A FESTMÉNYEK ÚTJA

A digitalizáció korában különösen vágyunk arra, hogy testközelből csodálhassunk meg műalkotásokat, hogy úgy álljunk előttük, ahogy alkotójuk tette. És ha szerencsénk van, a festmények a helyünkbe jönnek. De mégis hogyan?

A képzőművészeti alkotások szállítmányozása drága és komplex munka, hiszen ezek a művek általában igen értékesek, ezért mozgatásuk magas szakértelmet és rendkívüli körültekintést igényel. A szállítás és az installálás során az elsődleges tényező a biztonság, valamint a megfelelő körülmények (például szabályozott páratartalom) biztosítása – ezt a műtárgyak láthatatlan kísérői, a kurírok tudják garantálni. Kurírok már a középkorban is léteztek, ezt bizonyítja egy, a 16. századi François Bunel udvari festőnek tulajdonított kép, amely egy művész műtermét ábrázolja: a falakon csendéletek és tájképek sorakoznak, amelyek arra várnak, hogy leemeljék őket, és közben egy csapatnyi férfi a hátukra szíjazott képekkel indul útnak.

A szállítás ma már jóval könnyebb, de kihívások így is akadnak. Az új oslói múzeumba például két olyan hatalmas festmény is bekerült, amelyeket nem lehetett a szokásos módon bejuttatni a kiállítási helyükre. Ezekhez az uszályon érkező művekhez – *A Naphoz* és *A kutatókhoz* – ki kellett bontani a falat a hatodik emeleten, majd daruval innen emelték be őket az épületbe – több mint huszonhat méterrel a földfelszín felett!

Persze nem mindig ügyeltek ennyire kényesen a műalkotások épségére... Paolo Veronese *Kánai menyegzőjét* igencsak megviselte az út, amellyel mai helyére, a párizsi Louvre-ba került. 1797-ben Napóleon Olaszországban portyázó csapatai leszedték egy kolostor faláról, és a közel hetven négyzetméteres vásznat a könnyebb szállítás érdekében egyszerűen elfelezték. Ma is látható a vonal, ahol a festményt kettévágták, majd újra összeillesztették.

A világ egyik legértékesebb festményének, a *Mona Lisának* is sok kalandban volt része, miután 1963 telén megérkezett az Egyesült Államokba. Az óceánon vízhatlan bőröndbe zárva szállították, a washingtoni Nemzeti Galériába a titkoszolgálat ügynökei kísérték, a kicsomagolásán pedig maga a first lady, Jackie Kennedy is részt vett – akinek jelentős szerepe volt abban, hogy az amerikaiak kölcsönkapták a franciáktól a neves alkotást. Leonardo da Vinci műreke azután a Metropolitan Múzeumban debütált, hatalmas sikerrel. Jóval később derült csak ki, hogy *Mona Lisa* útja majdnem tragédiába torkollott, egyik éjszaka ugyanis a teremben elhelyezett tűzoltószerkezet beindult, és eláztatta az ikonikus festményt. A vízszugár hatása katasztrofális lehetett volna, ám az elé helyezett vastag üveglapnak hála nem esett baja.

Tévedni emberi dolog, így a szigorú előírások és a nagy körültekintés ellenére is megtörténhet, hogy egy értékes festmény megsérül vagy nem ér célba. 2000-ben bejárta a világsajtót, hogy a 20. század egyik leghíresebb művészenek, az angol Lucian Freudnak az egyik képét megsemmisítették. A cím nélküli festmény mintegy negyvenmillió forintot ért, ám az aukciósházból sosem jutott haza. Az alkotást tartalmazó faládát a szállításért felelős műtárgykezelő cég dolgozói üres csomagolásnak hitték, ezért zúzógépbbe tették.

Tudta?

A Herendi Porcelánmanufaktúra kínálatában is találunk különleges, festett porcelán képlapokat, amelyek ízléses kereteket kapnak. A klasszikus herendi mintákon túl gyönyörű csendéletek és fotorealisztikus tájképek között válogathatunk.

AZ IDŐ NEM ÁLL MEG

Mi a közös a porban, a mérleghintában és a csuklónk mozgatásában?

Mindegyik kulcsszerepet játszott az automata karóra feltalálásában.

Manapság, amikor sokak számára mi sem természetesebb az okosóra viselésénél, nehéz visszagondolni azokra az időkre, amikor a karórák nem működtek megfelelően rendszeres felhúzás nélkül. Pedig nem is volt ez olyan régen... A világ első automata szerkezetét, egy önfelhúzó zsebórát Abraham-Louis Perrelet készítette el 1777-ben, ám körülbelül százötven évvel később vált csak belőle mindennapos, csuklón hordható kiegészítő.

Nagyjából száz évvel ezelőtt John Harwood angol órásmesternek eltökélt szándéka volt, hogy készít egy különleges karórát, egy olyat, amely ellenállóbb, mint az akkoriban kapható modellek. Ugyanis az órákban, amelyeket hozzá vittek javítani, legtöbb esetben a por és a nedvesség tett kárt, éppen ezért ő egy olyan szerkezeten kezdett dolgozni, amelyhez nincs szükség a felhúzó koronának kialakított nyílásra.

Az Ír-tengeren fekvő Man-szigeten dolgozó órásmester sokat gondolkodott a probléma megoldásán, fejből akkor pattant ki szikraként egy fantasztikus ötlet, amikor két gyereket látott játszani egy mérleghintán. Rögtön munkához is látott, egy leselejtezett zsebórából készítette el a prototípust, amely a libikóka mérleglévéhez hasonlóan reagált a csuklómozgásokra, ezáltal automatikussá vált a működése. Találmányának zsenialitása tehát abban állt, hogy a korona elforgatásával történő kézi felhúzásra nem volt szükség: viselője napi mozgásának köszönhetően elég energia keletkezett ahhoz, hogy a mutatók járjanak.

John Harwood többször is elutazott Svájcba, mert úgy hitte, csak ott biztosították a találmánya megvalósításához szükséges feltételek. 1924. szeptember 1-jén végül Bernben megkapta a 10 65 83-as számú szabadalmat az első önfelhúzó karóra, amely azután meghódította az egész világot, férfiakat és nőket egyaránt – és ha működtetésével nem is kell időt tölteni, gyönyörködni hosszasan lehet benne.

Porcelánlap keretezve 08123094 SP790
Óratányér 20527047 SP881-A
Porcelánlap keretezve 08112091 SP555
Porcelánlap keretezve 08112091 SP943
Óra madárral 0801091 SP868

LEGENDÁS MACSKÁK

Ezek a bársonytalpú kis kedvencek ősidők óta csodálattal töltik el az embert. Az ókori egyiptomiak nemcsak hasznosnak tartották őket – mivel elkergették a kártevőket –, hanem úgy hitték, isteneik macskák alakjában is megjelenhetnek. A cicák a világ számos országában ma is a legnépszerűbb háziállatok, némelyik közülük pedig a történelemben is beírta magát.

A lusta tisztségviselő

A mai macskák helyzete sokkal könnyebb, mint az ókoriaké volt, amelyek skorpiókat és kígyókat űztek ki a házból, de dolguk így is akad bőven – az Egyesült Királyság miniszterelnöke hivatalos házimacskájának egészen biztosan. A miniszterelnökségi főegerész tisztséget jelenleg Larry, egy cirmos-fehér cica tölti be a miniszterelnöki rezidencián, a Downing Street 10. szám alatt, a pozíció azonban már a középkortól létezik. Bár Larry 2011 óta viseli a címet, a teljesítménye hagy némi kívánnivalót maga után: imád a napon heverészni, az egerek helyett pedig szívesebben kergeti a galambokat.

A matuzsálem

A macskák várható életkora tizenkét-tizenhét év, egy texasi cicusnak azonban sikerült duplán túlteljesíteni az átlagot. A Guinness Rekordok Könyve szerint a 2005-ben, harmincnyolc éves és háromnapos korában elhunyt Creme Puff a valaha feljegyzett legidősebb macska. Szakértők úgy vélik, a tartási körülmények nagyban befolyásolják a várható élettartamot, Creme Puff gazdája a megfelelő étrendre esküszik: kis kedvencét pulykaszalonnával, tojással, spárgával és brokkolival etette.

Határ a csillagos ég

Egyik nap még Párizs utcáin kóborolt, másnap már az űrben bolyongott. Félicette, akit 1963-ban a franciák lőttek fel, mindmáig az egyetlen macska, amely sikeres űrrepülést hajtott végre. A tudósok azt akarták megérteni, hogyan hat a gravitáció hiánya az állatokra – és ebből következtetni arra, hogyan hatna az emberekre. A küldetésre a fekete-fehér Félicette-et tizennégy kóbor cica közül választották ki, részben nyugodt természete miatt döntöttek mellette.

Hollywood kedvence

A vörös macska, akit nemes egyszerűséggel Macskának hívtak az 1961-es *Álom luxuskivitelben* című filmklasszikusban, fényes hollywoodi karrierrel büszkélkedhetett. Mert ugyan a való életben Orangey Minerva névre keresztelt cirmos cicát Audrey Hepburn oldalán ismerte meg a világ, több filmben és televíziós műsorban is szerepet kapott: tehetségét megcsillogtatta az *Anna Frank naplójában*, *A hihetetlenül zsugorodó emberben*, sőt még a *Batman*ben is feltűnt! Nem mindennapi teljesítményét két PATSY-díjjal jutalmazták, amely tulajdonképpen az Oscar-díj állatszínész változata. Úgy hírlík, Orangey-nek sztárallűrjei is voltak, például ha nem volt kedve színészkedni, elkóborolt a forgatásról.

A Fehér Ház kiváltságosai

Amikor Abraham Lincoln 1861-ben az Amerikai Egyesült Államok elnöke lett, úgy döntött, hogy kutyáját otthon hagyja Springfieldben. Szerencsére a Fehér Házban is akadt négylábú társa, hiszen külügyminiszterétől két cicát is kapott ajándékba, amelyeket Tabbynek és Dixie-nek nevezett el. Az elnök odáig volt értük, olyannyira, hogy Tabbyt egy hivatalos vacsora során az asztalról etette. Lincoln felesége később megjegyezte, hogy ez a viselkedés szégyenletes volt a vendégek előtt, azonban az elnök így válaszolt: „Ha az aranyvilla elég jó volt James Buchanan korábbi elnöknek, akkor azt hiszem, Tabbynek is elég jó.” A másik macskáról pedig egyszer megjegyezte: „Dixie okosabb, mint az egész kabinetem!”

A feltaláló műzsája

Nikola Tesla szerb származású fizikus életében több mint száz szabadalmat jegyeztek be a neve alatt, olyan grandiózus találmányok fűzhetőek hozzá, mint a többfázisú villamos hálózat, a távirányítás vagy az energia vezeték nélküli továbbítása. És ki gondolná, hogy a géniuszt egykor egy macska ihlette meg? Tesla 1939-ben írt levelében az áll, hogy gyerekkori háziállata, a fekete Mačak miatt babonázta meg az elektromosság: „Az esti szürkületben, amikor Mačak hátát simogattam,

olyan csodát láttam, amelytől elállt a szavam a csodálkozástól. Mačak háta fényárban úszott, és a kezem pattogó szikrák záporát keltette... Nem tudom eléggé kifejezni, milyen hatással volt gyermeki képzeletemre ez a csodálatos éjszaka. Nap mint nap azt kérdeztem magamtól, mi az elektromosság?”

Tudta?

A Herendi Porcelánmanufaktúra kínálatában található macskafigurák minden gazdi számára ismerős helyzetben ábrázolják a gyönyörű cicákat: az egyik békésen szundikál, a másik gombolyaggal játszik, de van közöttük halakkal vagy éppen madárral ismerkedő is.

Macska hátán madárral 15711000 VHNM+VHM
Macska akváriummal 15710000 VH
Macska 15832000 VH
Macska gombolyaggal 15833000 MCD

Szív alakú macskaékszer 08078047 VH
Alvó macska párnán 15709000 VH
Macska kölykével 05551000 VHB

KÉK ZÓNÁK

A hosszú élet titkának tudói

Mi köti össze Nuoro megyét, Okinavát, Ikariát és a Nicoya-félszigetet? Számos olyan közös tulajdonságuk van, amely a kutatók szerint hozzájárulhat a kiemelkedően hosszú, egészséges élethez.

Kutatások sora jutott arra az eredményre, hogy a genetikánk csak csupán húsz-harminc százalékos szerepe van abban, hogy meddig élünk. Az életkorunkat sokkal inkább befolyásolják a környezeti hatások, beleértve az étrendünket és az életmódunkat. A globális várható élettartam 2023-ban átlagosan 73 év, de a világnak bizonyos pontjain sokkal rövidebb vagy éppen sokkal hosszabb ideig is élnek az emberek. Utóbbi régiókat nevezik a tudósok és demográfiaival foglalkozó szakemberek kék zónának. Vajon mi a titkuk?

A szardíniai **Nuoro** megyében lakik jó néhány a világ legidősebb férfai közül. Olaszország ezen hegyvidéki részén a legtöbben gazdálkodással foglalkoznak, vagyis aktív életmódot folytatnak és mértékkel isznak vörösbort, de úgy tartják, hogy a családi gondoskodásnak is fontos szerepe van abban, hogy errefelé sokan megérik a százéves kort.

A japán **Okinava**, amelyet a halhatatlanok szigeteként is emlegetnek, a világ legidősebb nőinek otthona, akiknek étrendje szójaalapú ételekben gazdag, emellett tajcsi gyakorlásával tartják fitten a szellemüket és a testüket. A közösség megtartó erejére is ékes bizonyíték ez a régió: a helyiek életét a moaik (támogató társadalmi csoportok) teszik komfortosabbá, a pénzügyitől a lelki segítségnyújtásig.

Costa Rica **Nicoya-félszigetének** lakói még idős korukban is rendszeresen végeznek fizikai munkát, rengeteget vannak a friss levegőn, ezenkívül lényegesnek tartják a „plan de vida”-t, azaz azt, hogy legyen egy erős életcéljuk, amely segít túlélni a nehézségeket. A mentális egészség megőrzésére ugyanis éppen úgy érdemes odafigyelni, mint a fizikaira.

Ikaria egy görög sziget az Égei-tengeren, amelynek lakosai mediterrán ételeken élnek: sok olívaolajat, vörösbort és házi termesztésű zöldséget, gyümölcsöt fogyasztanak. A kellemes éghajlat és a napsütéses órák magas száma egészen biztosan növeli az életkedvet, de több más déli néphez hasonlóan itt is a napi rutin része a délutáni szieszta, amellyel könnyebb elkerülni a túlhajszoltságot.

Tudta?

Egészen friss fejlemény, hogy bővült a kék zónák száma. Kék zónaként tartják nyilván újabban Szingapúrt, ahol a születéskor várható élettartam nyolcvanöt év – ez az egyik legmagasabb szerzte a világon.

Az vagy, amit megeszel

Szembetűnő, hogy a kék zónákban élők étrendje kilencvenöt százalékban növényi alapú. Nem mindannyian vegetáriánusok, ám akik esznek húst, azok is legfeljebb havi öt alkalommal teszik. Általánosságban elmondható, hogy a tányérjukra nagy mennyiségű zöldség kerül, amely kiváló forrása a rostoknak, a vitaminoknak és az ásványi anyagoknak. Éppúgy, mint a kékszóna-diétában kiemelt szerepet kapó hüvelyesek (a babfélék, a lencse, a csicseriborsó és a zöldborsó). Gabonafélékből a teljes kiőrlésűeket részesítik előnyben, nassolnivaló gyanánt pedig csonthéjasokat és magvakat csipegetnek, amelyek rengeteg fehérjét és telítetlen zsírokat tartalmaznak. És persze az sem elhanyagolható tényező, hogy a kék zónákban élők számára a frissen fogott halak is elérhetőek: a magas omega-3 zsírtartalmú halak fogyasztása az agy egészséges működésének is támogatója.

Ovális tálka 02212000 FEST; Főzelékestál csavart fogóval 20038006 FEST; Pecsényéstál 20102000 FEST; Terítéktányér 20158000 CH3; Mártástál 20218000 FEST; S6- és borstartó 20255000 FEST; Gyümölcsöstál 20311000 FEST; Csemegetányér 20517000 FEST; Lapostányér 20524000 FEST; Csonttányér 20530000 FEST

FŰSZEREZZÜK MEG A MINDENNAPOKAT!

A fűszerkereskedelem több mint négyezer éves múltra tekint vissza. Egykor, ami a világ egyik táján megszokott íznek számított, a másikon csodaszámba ment. Szerencse, hogy ma már az egzotikusnak mondott fűszerekért sem kell messzire mennünk – éljünk hát velük!

Sáfrány

A világ legdrágább fűszere, hiszen termesztése rendkívül munkaigényes: egy kiló sáfrányhoz százötvenezer *Crocus sativus* bibéjére van szükség, ráadásul csak kézzel lehet szedni. Az ára mindig is borsos volt, sőt egy időben értékesebb volt az aragnál is. Még jó, hogy egy késhegynyi is elég belőle, hogy gyönyörű színt és kiváló ízt adjon az ételeknek – például a rizsnek, a paellának vagy a kagylónak, de a süteményeknek is izgalmas összetevője.

Szumák

Megítélésén sokat ront, hogy máig tartja magát a tévhit, miszerint mérgező. Pedig ez a fanyar, vörösborszínű, őrlött fűszer teljesen ártalmatlan, a *Rhus coriaria* termése. Savanykás, citromos íze remekül illik a halételekhez, szárnyasokhoz és zöldségköretekhez is. Leginkább az észak-afrikai, a közel-keleti és a dél-mediterrán konyhában kedvelt – olyannyira, hogy vannak helyek, ahol a só és a bors mellett ott található az asztalon.

Urfa biber

Az utóbbi években vált felkapottá az egyszerre csípős (nagyjából annyira, mint a cayenne-i bors), savanyú, sós és füstös török chilipaprika, amely az Urfa régióból származik. Különlegessége a csodás sötétbordó színe, ízében pedig még csokoládéra, mazsolára és dohányra emlékeztető jegyeket is érezhetünk. Hagyományosan párolt húsokhoz és sült zöldségekhez ajánlják, de bármilyen receptnek jól áll, amely pirospaprikát vagy fekete borsot ír.

Édenmag

Úgy néz ki, mint az egész bors, íze azonban sokkal összetettebb: hordozza a gyömbér, a boróka, a kardamom, a koriander, a szerecsendió és citrusfélék jegyeit is. A nyugat- és észak-afrikai konyhában előszeretettel használt fűszer elsősorban egytálételek ízesítője, de ma már mézeskalács- és forraltbor-receptekben is felbukkan. Guineai bors és paradicsommag néven is találkozhatunk vele.

Kettes kagyló két delfinnel
07522018 VMETQ-1
Lapostányér 20524000 ATLA-1
Kerek tálka kínai fonással
00368000 AB; 00368000 AOG;
00368000 AP

PAELLA TENGER GYÜMÖLCSEI- VEL ÉS CHORIZÓVAL

A sáfrány színe, a tenger gyümölcseinek íze és a chorizo fűszeressége ellenállhatatlan triót alkot ebben a spanyol specialitásban.

Elkészítés

1. Öntsük az alaplevet egy lábasba, és forraljuk fel. Adjuk hozzá a sáfrányt és a sót, majd húzzuk félre.
2. Egy nagy öntöttvas serpenyőben hevítsük fel az olajat, adjuk hozzá a hagymát és a paprikát, közepes lángon pirítsuk öt-hét percig. Keverjük hozzá a fokhagymát és a chorizót.
3. Öntsük bele a rizst, és néhány perc alatt pirítsuk le. Keverjük bele az alaplevet és a paradicsomot, szükség esetén ízesítsük sóval. Fedő alatt pároljuk tizenöt percig, vagy amíg a rizs felszívja a lé nagy részét.
4. Adjuk hozzá a tenger gyümölcseit, és fedő alatt pároljuk hat-tíz percig, vagy amíg a rizs puha lesz, a kagylók pedig kinyílnak.
5. Petrezselyemmel meghintve, citromgerezddel tálaljuk.

Hozzávalók 6 személyre

- 1 liter csirke alaplé
- 1/2 teáskanál sáfrány
- 1/4 teáskanál só
- 3 evőkanál olívaolaj
- 1/2 vöröshagyma, finomra vágva
- 1/2 kaliforniai paprika, finomra vágva
- 3 gerezd fokhagyma, finomra vágva
- 20 dkg chorizo, karikára vágva
- 60 dkg kerek szemű rizs
- 1 konzerv (40 deka) hámozott és aprított paradicsom
- 50 dkg kagyló, megmosva és megtisztítva
- 30 deka tintahalkarika
- petrezselyem, finomra vágva
- 1 citrom, gerezdekre vágva

Apicius Étterem és Kávéház
8440 Herend, Kossuth Lajos utca 137.

Tel.: +36 (88) 523 235
porcelanium@herend.com

Ajándékötletek

Úgy tartják, a nappali az otthonunk szíve. Itt lazítunk esténként, itt gyűlik össze a család, ünneplések és nagy beszélgetések színtere. Dekoráljuk méltóképpen porcelán dísz tárgyakkal.

- 1 Váza 06571200 SP175
- 2 Cryptex 06999091 HH
- 3 Diótörő 16136000 VHTQ-PT
- 4 Tálka sárkányfejjel 07760000 CDO
- 5 Kávéskanna mandarinfogóval 03311021 CDO
- 6 Teáscsésze és csészzealj 04911000 CDO
- 7 Porcelánlap-kompozíció 08123092 SP508
- 8 Kandallógarnitúra gyertyatartóval 06506000 VBO

Márkaboltsok

Herend Viktória
H-8440 Herend,
Kossuth Lajos utca 135.
+36 88 523 223

Budapest Belvedere
H-1061 Budapest,
Andrássy út 16.
+36 1 374 0006

Budapest WestEnd – Art Herend
H-1062 Budapest, WestEnd
Bevásárlóközpont, Váci út 1–3.
+36 1 239 6485

Sopron Esterházy
H-9400 Sopron,
Várkerület 98.
+36 99 508 712

Budapest Herendi Porcelán Palota
H-1051 Budapest,
József nádor tér 10–11.
+36 20 241 5736

Budapest Hadik
H-1014 Budapest,
Szentháromság utca 5.
+36 1 225 1051

Szentendre Diana
H-2000 Szentendre,
Bogdányi út 1.
+36 26 505 288

Kecskemét Aranka
H-6000 Kecskemét,
Hornyik János körút 4.
+36 76 505 316

Győr Herend Shop
H-9021 Győr,
Széchenyi István tér 4.
+36 30 331 0307

PLATÁN
GOURMET RESTAURANT

MAGICAL EXPERIENCE
GUARANTEED!

Table reservations for a tasting menu are
only possible online via our website.

www.platantata.hu/en/gourmet-restaurant/table-reservation/

Hungary's first and only countryside
restaurant with 2 Michelin stars. DINING GUIDE

www.platantata.hu | Kastély tér 6., Tata, H-2890, Hungary

Herend
200

www.herend.com